

ONDER DE AANDACHT

BOEKENMARKT

Tijdens de Genootschapsdag van 16 februari 2002 zullen wij, net als in de voorgaande jaren, weer een boekenmarkt organiseren. Leden die hun boeken, tijdschriften of rapporten af willen staan aan de boekenmarkt kunnen contact opnemen met het Genootschap via onderstaand adres.

Het onderwerp van de boeken moet betrekking hebben op natuur en milieu. De boeken zullen te koop worden aangeboden tijdens de Genootschapsdag van zaterdag 16 februari 2002. De opbrengst komt ten goede aan het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. In overleg kunnen de boeken worden opgehaald.

Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
Henk Heijligers,
Godsweerderstraat 2,
6041 GH Roermond
tel. 0475-386470,
e-mail: bureau@nhgl.org

AANBIEDING OUDE MAANDBLADEN

Op de Genootschapsdag van 16 februari zal het publicatiebureau in haar stand diverse oude maandbladen te koop aanbieden. Het betreft zowel losse nummers als complete jaargangen. Losse nummers worden aangeboden voor de prijs van € 0.50. Voor speciale themanummers wordt een iets hogere, maar nog steeds zeer aantrekkelijke prijs gevraagd. Complete jaargangen gaan de deur uit voor het luttele bedrag van € 7,00. Het betreft een speciale aanbieding die alleen tijdens de Genootschapsdag geldt.

Alle leden worden derhalve opgeroepen om hun verzameling oude maandbladen nog eens door te lopen en te bekijken welke nummers zij missen. Het Publicatiebureau is zelfs bereid om bepaalde nummers te reserveren. In dat geval dient u vóór 14 februari contact op te nemen met het bureau van het Genootschap, tel. 0475-386470 of via het volgende e-mail adres: publicatiebureau@nhgl.org

HERMAN KLOMP PRIJS VOOR BOENA VAN NOORDEN

Op zaterdag 1 december 2001 werd tijdens de landelijke SOVON-dag in de Vereniging in Nijmegen door de directeur van de Vogelbescherming, Eric Wanders, de Herman Klomp prijs uitgereikt aan Boena van Noorden. De Herman Klomp prijs wordt om de drie jaar uitgereikt aan personen die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor de vogelbescherming. De commissie bestaande uit Rob Bijlsma, Luit Buurma, Jaap Graveland en Theunis Piersma, kwam tot de conclusie dat deze prijs toekwam aan Boena van Noorden vanwege zijn pogingen om de Ortolaan en zijn leefgebied te beschermen voor vernietiging. Dit werk is ingebed in de activiteiten van een kleine maar actieve groep Limburgse vogelaars die in de jaren zeventig is opgestaan en die vanaf 1989 een eigen spreekbuis creëerde met de uitgave van het tijdschrift Limburgse Vogels.

De voorheen wijde verspreiding van de Ortolaan in Zuid- en Oost-Nederland was al in de jaren zeventig afgenomen tot enkele kleine restpopulaties in het cultuurland van Noord-Limburg en de Achterhoek. Van de 300 tot 350 broedparen in de periode 1960 tot 1970 resteerde in 1986 nog slechts 30 tot 40 paren. De veranderingen in de landbouw leidden tot deze desastreuze achteruitgang. Ondanks de noodkreten van natuurbeschermers, die zelfs leidden tot vragen in de Tweede Kamer, kwam de bescherming niet verder dan het geduldige papier. Wat volgde voor deze soort was het bekende Nederlandse traject: de registratie van afname, het luiden van de noodklok, een virtuele bescherming door de overheid (voor de de Ortolaan betekende dit de opname in de zwaarste beschermingscategorie, namelijk Bijlage I van de EG-Vogelrichtlijn), het uitblijven van daadwerkelijke bescherming en tot slot het verdwijnen van de Ortolaan uit het Limburgse landschap. De laatste territoria van de Ortolaan in Limburg werden in 1993 bezet. De ontdekking in 1989-

1991 van enkele territoria op heidevelden (een voor Nederland onbekend habitat voor de Ortolaan) op de Bergerheide, de Meinweg, de Hamert, de Mariapeel en de Groote Peel konden deze ontwikkeling niet stoppen. Aan de inspanningen van Boena onder meer door intensieve registratie van territoria (VAN NOORDEN, 1991a; VAN NOORDEN, 1991b) en de omschrijving van de habitatkeus (VAN SEGGELEN, 1991) heeft het niet gelegen. Voor deze omschrijving werden de inventarisaties van de Hooge Heide (nabij Venlo) als basis gebruikt (VAN NOORDEN, 1999b).

De activiteiten rond Ortolaan hebben Boena tevens geprikkeld meer historische overzichten samen te stellen. Uit zijn publicaties kon niet alleen de teloorgang van de Ortolaan (VAN NOORDEN, 1999a; 1999b) worden gereconstrueerd, maar ook die van de Goudplevier (Van Noorden, 1997).

LITERATUUR

- NOORDEN, B VAN, 1991a. Een sprankje hoop voor de Ortolaan *Emberiza hortulana*. Limosa 64: 69-71.
NOORDEN, B VAN, 1991b. Trend Ortolaan lijkt door te zetten. Limburgse Vogels 2: 81.
NOORDEN B VAN, 1997. Waarom verdween de Goudplevier *Pluvialis apricaria* als broedvogel uit Nederland? Limosa 70: 89-96.
NOORDEN B VAN, 1999a. Limburgse Ortolanen de laan uit. Limburgse Vogels 10: 68-72.
NOORDEN B VAN, 1999b. De Ortolaan *Emberiza hortulana*, een plattelandsdrama. Limosa 72: 55-63.
SEGGELEN C VAN, 1991. Biotooppeisen van de Ortolaan op de Hooge Heide, Grubbenvorst. Limburgse Vogels 2: 97-108.

Henk Heijligers